

LUDVIKA- MODELLEN

– UNGDOMAR FÅR MOD OCH STYRKA ATT GÅ VIDARE

Hela människan
SOCIALT ARBETE PÅ KRISTEN GRUND

– *Hinner vi om vi tar tag i det?*

– *Hörde ni vad Nettan sa?*

Om vi tar tag i det!

Det är det som det handlar om!

LUDVIKAMODELLEN

Klockan är lite över fyra på eftermiddagen denna höstonsdag år 2007, när löven just börjat gulna. Över den rosa gamla villa där Hela människan bedriver sin verksamhet i Ludvika vilar ett rofyllt lugn. Genom fönstret syns någon skynda förbi, och den vita kaffemuggen i handen lyser till genom dunklet därinne.

Väl inne bekräftas bilden av lugn, harmoni och hemtrevnad. Hans Horm och Marianne Gustafsson tar emot och visar runt. I den stora pumptermosen finns nybryggt kaffe. Ännu är besökarna få, men om en stund kommer det att vara fullt. Det är onsdag och en av Hela människans ungdomskvällar ska snart börja.

– Det börjar fem, men jag har varit här och väntat sen två, säger en gänglig kille med ett skratt.

Just denna kväll är det RIA som står för värdskapet, som delas med tre av samfunden i stan på ekumenisk grund. Man turas helt enkelt om efter ett schema.

Hasse är eldsjelen, pensionerad RIA-föreståndare sedan i våras, men som fortsätter att ansvara för dessa kvällar ett tag till. Man anar att det handlar om så mycket mer än bara ett jobb. Marianne, behandlingsassistent och husets enda anställda för tillfället, försvinner mot köket för att sätta på mera kaffe.

Hasse berättar lite om idéerna bakom projektet, och hur verksamheten utvecklats. Det blir snabbt uppenbart att nyckeln till att förklara och förstå "Ludvikamodellen" finns i två fundamentala begrepp: medmännisklighet och förtroende.

Men vi börjar från början.

Redan i slutet av 80-talet bedrev Hela människan ett förebyggande arbete på skolorna i drogfrågor. När Hans Horm anställdes på RIA började denna verksamhet att utvecklas någon gång runt åren 1994-95, genom medverkan på lektioner och vid föräldramöten på grundskolorna och gymnasiet. En viktig del i det arbetet är en ljud- och bildutställning, där eleverna på olika sätt får konfronteras med sin egen inställning till livet

*Man får vara
som man är!*

och sociala frågor. I ett nästa steg erbjuds olika former av uppföljning, t ex föreläsningar om droger, alkohol eller våld och dess konsekvenser.

En annan del handlar om det fältarbete som bedrivs under begreppet "Kyrkbullen". Det handlar om vuxen-

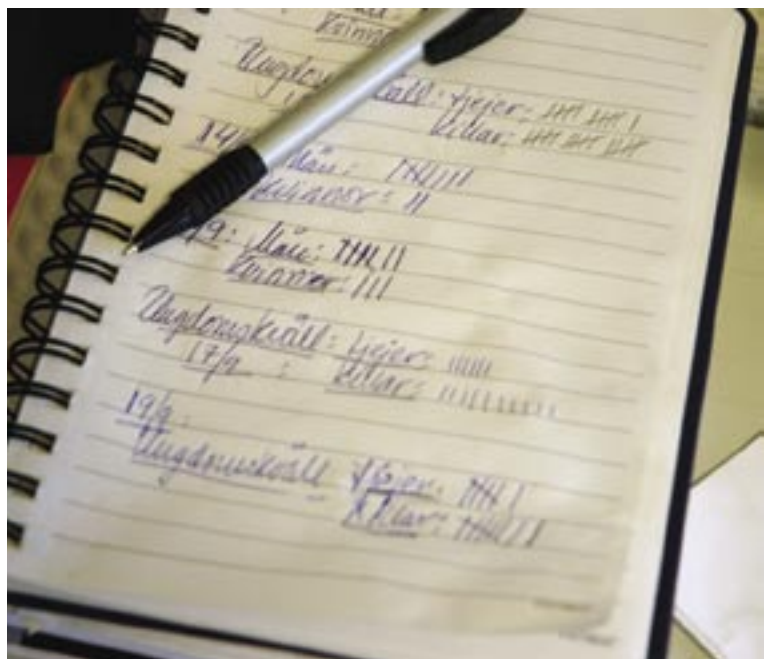
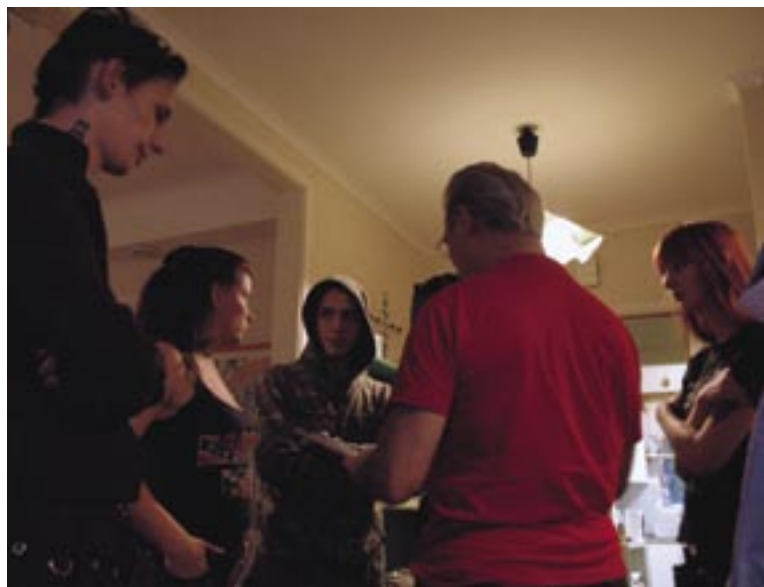
närvaro på stan eller vid vissa evenemang, med ungdomar som primär målgrupp. Valet av namn på satsningen är uppenbar för alla som fått värma sig med kaffet, den varma chokladen och bullarna som de olika församlingarna bakar. Över detta nattliga fika sker möten, och samtal kommer ofta igång. Inte sällan leder dessa möten vidare till hjälp eller behandling i olika former. Viktiga ledord i verksamheten är gemenskap, värme, kärlek och medmänsklighet. Genom åren har "Kyrkbullen" blivit ett begrepp som vunnit respekt och förtroende.

Erfarenheterna från de här årens fältarbete och satsningen på ett förebyggande arbete visade att det finns en stor riskgrupp "vuxna unga" i åldrarna ca 17-25 år. Många har, eller har haft kontakt med de sociala myndigheterna, psykiatrien eller misbruksenheten. Många av dessa ungdomar hade sökt mycket kontakt via "Kyrkbullen" eller andra aktiviteter som Hela människan bedrivit.

UNGDOMSKVÄLLAR

Här fanns alltså en stor grupp ungdomar i olika former av utsatthet, och med stort behov av stöd. Styrelsen för Hela människan och personalen diskuterade problematiken, och enades om att starta ungdomskvällar för att kunna skapa en mötesplats för dessa ungdomar. Till en början handlade det om en kväll per vecka, men det utökades snabbt till två.

Mycket snart efter starten hade ungdomskvällarna i genomsnitt 25 besökare.

– En gång var vi 52 personer. Det är rekordet. Då hade vi ett tema med kärlek och relationer, berättar en av tjejerna.

Idag har denna verksamhet pågått i ungefär fem år, och det är ungdomskvällar varje onsdag och var annan måndag, alltså sex kvällar per månad. Varje kväll pågår mellan kl 17 - 21, men många har svårt att vänta till 17 om dörren ändå är öppen. Precis som i arbetet med "Kyrkbullen" delas ansvaret för kvällarna mellan tre av församlingarna och Hela människan/RIA. Högbergskyrkan, Vineyard och Korskyrkan tar hand om varsin kväll, och RIA svarar för de övriga tre.

En viktig grund och princip är att den som deltar i kvällarna inte är påverkad av alkohol eller narkotika. Man värnar om en drogfri miljö. Men det ska å andra sidan mycket till om någon ska stängas ute, berättar Hasse.

Man kanske kan säga att ungdomskvällarna är en form av ungdomsmottagning. Mycket handlar om att se, höra och bekräfta. Om någon mår dåligt så berättar han eller hon det, och då kan någon av de vuxna gå åt sidan och prata. Eller också tipsar någon om att kompisen behöver tid och möjlighet att prata.

Vissa kvällar är "bara-vara-kvällar", där det mest organiserade är att det serveras fika och godis. Men samtalen pågår förstås hela tiden.

Just denna septemberkväll kommer smörgåsgrillen till flitig användning. Det skivade franskbrödet, skinkan och osten går åt. Det doftar gott i köket.

– Ska smöret vara på in- eller utsidan?

Det mesta av arbetet i köket sköter ungdomarna själva, och det märks också. Någon städar av arbetsbänken, en annan plockar in i disken och en tredje fyller på nytt kaffe i pumpstermosen.

Andra kvällar har ett speciellt tema, ett slags utbildning i livets frågor och problem. Det kan handla om konflikthantering, droger, våld eller mobbing. Vuxen- och arbetsliv, kärlek och relationer är exempel på frågor som ofta återkommer. Temakvällarna genomförs ofta i samarbete med skolan, psykiatrin, missbruksenheten och socialförvaltningen.

Andra samarbetsparter genom åren har varit KRIS och "Lugna gatan", som båda genomfört föreläsningar och utbildningar i Ludvika.

ARBETSGRUPPENS MÖTE

Allt fler dyker upp, ju längre kvällen lider. Alla möts med en glad hälsning och en välkomstkram. Det märks att glädjen och värmen är ömsesidig.

Trafiken ut på trappan, som fungerar som rök-ruta, är intensiv. Många samlas i köket där en av de frivilliga vuxna, Susanne Tideman, hjälper till. Det munhuggs. Några spelar kort. Skålarna med lösgodis och ostbågar får ofta besök och töms snabbt. Nova, två år och ett riktigt charmtroll, går från famn till famn med näven full med chips.

Patrik, ung men ändå en av veteranerna, berättar om vad "Kyrkbullen" och ungdomskvällarna betytt för honom, om tiden med Ungdoms KRIS och Lugna gatan.

– Genom att hjälpa andra hjälper man sig själv. Den sociala biten är så viktig, säger Patrik.

Just nu är det nya jobbet en viktig del i Patriks liv, och tar förstås både tid och kraft. Ändå är det viktigt att titta in på ungdomskvällen.

Det är dags för arbetsgruppens möte, och deltagarna går en trappa upp för att få arbetsro. Anna, Micke, Lollo, Daniel, Mathilda, Nettan, Kulta och Ann-Sofie trängs i sofforna.

Målet med arbetsgruppen är att ungdomarna själva ska ta initiativ, jobba med olika teman eller projekt. Tanken är lite att växa med uppgiften, ta ansvar och få ett tryggare liv.

Idén just nu är att planera och genomföra filmkvällar. Filmerna som ska visas ska vara drogrelaterade, och vara utgångspunkt för samtal och diskussion. Målet är att vaska fram idéer och underlag för att dramatisera scener och skapa en teater om hur det är att vara ung idag.

Diskussionen handlar om lämpliga datum för den första filmkvällen. Man enas om 21 oktober.

– Vi börjar ett och slutar fem dan därpå, säger Nettan, som är ordförande.

– Vilka filmer har vi på förslag?

Lady sings the blues, Dream for a dream, Dolt under ytan och Stockholmsnatt är filmtitlar som efter diskussion hamnar på listan.

Kulta tar på sig uppgiften att fixa en TV.

– Hinner vi om vi tar tag i det, frågar Nettan.

– Hörde ni vad Nettan sa, frågar Hasse.

– Om vi tar tag i det! Det är det som det handlar om!

Alla är villiga att ta i, och diskussionen fortsätter med finansieringen. Det finns 1500 kr i kassan, med det behövs förmodligen lika mycket till. Vem kan hjälpa till med ett bidrag, och vem ska skriva ansökan?

Mötet fortsätter. Hasse är med, men låter gruppen sköta arbetet själva. Stöttar, tipsar och hejar på om det behövs.

Där nere har en av Socialförvaltningens företrädare tittat in. Samarbetet mellan förvaltningen, Hela människan, Polisen, psykiatrin och samfundet är gott. Marianne håller med. Det är en bekräftelse på att allt Hela människans förebyggande arbete, "Kyrkbullen" och ungdomskvällarna gör nytta. Men det finns ju så oändligt mycket att göra, så många behov, så många unga i riskzonen att försöka hjälpa. Samtalet landar i det faktum att framgångsfaktorn är samhällsresurser som inte finns. Men det är kanske en annan historia.

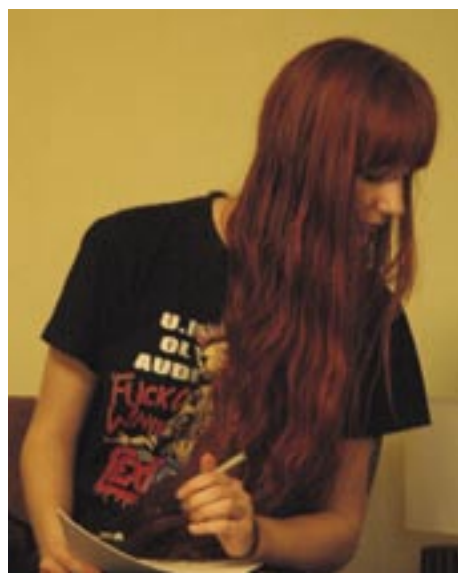

FÖRTROENDE...

Hasse sammanfattar nog Ludvika-modellen bäst själv:

– Många säger att vi har lyckats med denna satsning. Men man måste komma ihåg att det handlar om engagemang, och mycket arbete på tider utöver 8-16. Det behövs mycket kontinuitet och vettiga vuxna som tycker om ungdomar och har tålamod under lång tid. Då kan man bygga upp det viktigaste - ett ömsesidigt förtroende. Det behövs i djupa mänskliga samtal.

– Detta är ingen dyr verksamhet i kronor! Det är en social prioritering med arbetskraft och engagemang. Det är det Hela människan/RIA i Ludvika/Smedjebacken gjort!

RECEPT

Ingredienser att skaffa:

Rikligt med engagemang
Ett ömsesidigt förtroende
Obegränsat med kärlek
Ett knippe vettiga vuxna
Rundhänt med medmänsklighet
Samtal efter behag
1000 ggr samarbete

Så här gör man:

Blanda alla ingredienser
Rör kontinuerligt
Smaka av, mer kärlek vid behov
Håll varmt
Servera med generositet

KONTAKT OCH MER INFORMATION

Hela människans riksenhet
e-post: info@helamanniskan.se eller greger.walve@helamanniskan.se
www.helamanniskan.se

Hela Människan, Ria Ludvika
Fredsgatan 23
771 32 LUDVIKA
Tel 0240-809 80
e-post: rialudvika@home.se